

EDUSKUNNAN VASTAUS 138/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi joukkoliikennelain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä joukkoliikennelain muuttamisesta (HE 143/2012 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 16/2012 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

joukkoliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan joukkoliikennelain (869/2009) 10 §, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 15 §:n 2 momentti, 30 a §, 30 c §:n 2 momentti, 31 §:n 1 ja 4 momentti, 32 §, 34 a §:n 1 momentti, 35 §:n 1 ja 3 momentti, 46 ja 58 § sekä 62 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 10 ja 32 § sekä 62 §:n 1 momentti laissa 1694/2009, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 15 §:n 2 momentti, 30 a §, 30 c §:n 2 momentti, 31 §:n 1 ja 4 momentti, 34 a §:n 1 momentti, 35 §:n 1 ja 3 momentti sekä 58 § laissa 1219/2011 ja 46 § osaksi laissa 1694/2009, seuraavasti:

10 §

Joukkoliikenneluvan myöntävä viranomainen

Joukkoliikenneluvan myöntää hakemuksesta Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

11 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on EU:n liikenteenharjoittaja-

asetuksen 10 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Lisäksi mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin voivat osallistua poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja tullilaitos sen toimivallan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada mainituilta viranomaisilta virka-apua tarkastuksissa. Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuna kansallisenä yhteyspisteenä toimii Liikenteen turvallisuusvirasto.

— — — — —

12 §

Reittiliikenneluvan myöntävät viranomaiset

Yksinomaan Hyvinkään, Imatran, Kajaanin, Kemin, Kokkolan, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Mikkelin, Rauman, Riihimäen, Rovaniemen, Salon, Savonlinnan, Seinäjoen tai Vaasan alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää kyseisen kunnan viranomainen.

Seudullinen kunnallinen viranomainen myöntää luvan yksinomaan toimivalta-alueellaan harjoitettavaan reittiliikenteeseen. Seudullisia kunnallisia viranomaisia ovat:

1) Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Sipoon ja Vantaan kuntien muodostamalla alueella;

2) Hämeenlinnan kaupunki Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan kuntien muodostamalla alueella;

3) Joensuun kaupunki Joensuun, Kontiolahden ja Liperin kuntien muodostamalla alueella;

4) Jyväskylän kaupunki Jyväskylän, Laukaan ja Muuramen kuntien muodostamalla alueella;

5) Kuopion kaupunki Kuopion ja Siilinjärven kuntien muodostamalla alueella;

6) Lahden kaupunki Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan, Lahden, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän kuntien muodostamalla alueella;

7) Oulun kaupunki Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrnävän kuntien muodostamalla alueella;

8) Porin kaupunki Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Porin ja Ulvilan kuntien muodostamalla alueella;

9) Tampereen kaupunki Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella;

10) Turun kaupunki Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision, Ruskon ja Turun kuntien muodostamalla alueella.

15 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on toimivaltainen myöntämään 1 momentissa mainitun asetuksen 4 artiklassa tarkoitetun yhteisön liikenneluvan, peruuttamaan sen 21 artiklan tai 22 artiklan 1 ja 3—5 kohdan mukaisesti, määräämään seuraamuksia muulle kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta olevalle liikenteenharjoittajalle 23 artiklan 2 kohdan mukaisesti sekä tekemään merkinnän maantiekuljetusyritysten kansalliseen sähköiseen rekisteriin 24 artiklan mukaisesti. Ahvenanmaalla nämä tehtävät hoitaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

30 a §

Valvonta

Toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta valvoa, täyttävätkö luvanhaltijat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 3 artiklassa säädetyt vaatimukset, säädetään mainitun asetuksen 12 artiklassa.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on vähintään kerran kalenterivuodessa selvitettävä, täyttävätkö luvanhaltijat edelleen 19 §:ssä säädetyt joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset.

30 c §

Yritystarkastus

Joukkoliikenneluvan haltijan on pyydetäessä esitettävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 5 artiklassa säädetyt asiakirjat sekä verolainsäädännössä edellytetyt verotusta koskevat tiedot. Jos tarkastettava aineisto on säilytetty koneellisella tietovälineellä,

luvanhaltijan on pyydettyäessä saatettava aineisto selväkieliseen kirjalliseen muotoon tai yleisesti käytössä olevaan tallennusmuotoon.

— — — — —

31 §

Joukkoliikenneluvan peruuttaminen ja henkilön soveltumattomuus ammattiin

Sen lisäksi, mitä EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 13 artiklassa säädetään, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on peruutettava joukkoliikennelupa ja sen oikeaksi todistetut jäljennökset määräajaksi tai kokonaan, jos luvanhaltija sitä pyytää tai jos luvanhaltija ei enää täytä 19 §:n 1 momentin 2 tai 5 kohdassa säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä. Keskuksen on peruutettava joukkoliikennelupa ja sen oikeaksi todistetut jäljennökset määräajaksi tai kokonaan myös, jos luvanhaltija on liikennettä harjoitettaessa sallinut liiketoimintakiellossa tai väliaikaisessa liiketoimintakiellossa olevan toimia liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) 4 tai 11 §:ssä säädetyn kiellon vastaisesti.

Liikenteestä vastaava henkilö voidaan katsoa ammattiin soveltuvaksi aikaisintaan kahden vuoden kuluttua siitä, kun Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt 1 momentissa mainitun asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen henkilön soveltumattomuudesta johtamaan yrityksen kuljetustoimintoja. Jos hyvän maineen menetys johtuu osittain tai kokonaan 20 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta vankeusrangaistuksesta, johon tuomitsemisesta on kulunut vähemmän kuin kolme vuotta, määräaika päättyy, kun tuomiosta on kulunut viisi vuotta.

32 §

Reittiliikenneluvan ja kutsujoukkoliikenneluvan peruuttaminen joukkoliikenneluvan peruuttamisen tai sen voimassaoloajan päättymisen yhteydessä

Jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus peruuttaa joukkoliikenneluvan, sen on samalla peruutettava myös luvanhaltijan reittiliikenneluvat ja kutsujoukkoliikenneluvat. Sen on myös peruutettava luvanhaltijan reittiliikenneluvat ja kutsujoukkoliikenneluvat, jos luvanhaltijan joukkoliikenneluvan voimassaoloaika päättyy.

Ennen 1 momentissa mainittujen liikennelupien peruuttamista Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuuluttava niitä reittiliikenneluvan ja kutsujoukkoliikenneluvan myöntäviä viranomaisia, joiden myöntämiä liikennelupia luvanhaltijalla on, ja niitä palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia, kuntia ja kuntayhtymiä, joiden kanssa tehtyjä julkisia palveluhanintoja koskevia sopimuksia luvanhaltijalla on.

34 a §

Joukkoliikenneluvan jäljennöksen väliaikainen peruuttaminen

Jos joukkoliikenneluvan haltija taikka luvanhaltijan palveluksessa oleva tai muutoin käyttämä kuljettaja on tuomittu liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta koskevien säännösten toistuvasta ja vakavasta rikkomisesta ammattimaista linja-autoliikennettä harjoitettaessa, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on peruutettava yksi tai useampi 30 §:n 1 momentissa tarkoitettu joukkoliikenneluvan oikeaksi todistettu jäljennös enintään kolmen kuukauden ajaksi. Peruutettavien luvan jäljennösten lukumäärä päätetään luvanhaltijan lupien jäljennösten kokonaismäärän ja rikkomusten määrän ja vakavuuden perusteella. Luvan jäljennöksiä ei kuitenkaan peruuteta, jos liikenteenharjoittaja tai liikenteestä vastaava henkilö

on täyttänyt valvontavelvollisuutensa eikä ole voinut estää rikkomusta.

35 §

Varoitus, laiminlyönnin korjaaminen ja henkilön soveltuvuuden palauttaminen

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on 31 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa joukkoliikenneluvan ja sen oikeaksi todistettujen jäljennösten peruuttamisen, 34 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa joukkoliikenneluvan peruuttamisen ja 34 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa joukkoliikenneluvan oikeaksi todistetun jäljennöksen peruuttamisen sijasta annettava luvanhaltijalle varoitus, jos luvan tai jäljennöksen peruuttaminen olisi kohtuutonta ja ilmenneet puutteet, rikkomukset ja laiminlyönnit on korjattu tai ne ovat vähäisiä. Samaa sovelletaan muuhun toimivaltaiseen viranomaiseen, joka on 34 §:n 1 nojalla toimivaltainen peruuttamaan muun liikenneluvan kuin joukkoliikenneluvan.

Kun 31 §:n 4 momentin mukaisesti määrätty aika on kulunut, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee liikenteestä vastaavan henkilön ammatin soveltuvuudesta päätöksen, joka katsotaan EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi korjaavaksi toimenpiteeksi. Edellytyksenä on, ettei henkilöä ole määräjän kuluessa tuomittu 20 §:ssä tarkoitettuun rangaistukseen eikä muuhun seuraamukseen, jonka takia häntä ei edelleenkään voida pitää hyvämaineisena. Jos henkilöä ei edelleenkään voida pitää hyvämaineisena, keskus asettaa uuden 31 §:n 4 momentin mukaisen määräjän.

46 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö sekä maksetun korvauksen takaisin periminen

Liikenne- ja viestintäministeriö saa käyttää valtion talousarviossa osoitettua määrärahaa 45 §:n 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen

14 §:n 1 momentissa säädetyn toimivaltansa rajoissa sekä 45 §:n 3 ja 4 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin silloin, kun kyse on strategisesti merkittävistä hankkeista.

Liikennevirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 45 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin. Liikennevirasto saa itse käyttää määrärahaa 45 §:n 3 ja 4 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samoihin tarkoituksiin.

Toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat käyttää Liikenneviraston kiintiöimää määrärahaa 45 §:n 1, 2 ja 4 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

Toimivaltaisen viranomaisen on määrättävä valtion tai kunnan talousarviosta maksetun korvauksen maksaminen lopetettavaksi ja jo maksettu korvaus kokonaan tai osittain takaisin perittäväksi, jos korvauksen saaja on:

1) jättänyt palauttamatta sille virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti maksetun korvauksen tai sen osan;

2) antanut korvauksen myöntämistä, maksamista tai valvontaa varten virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja ja menettely on ollut omiaan olennaisesti vaikuttamaan korvauksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan;

3) käyttänyt korvauksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on maksettu; taikka

4) muutoin 1—3 kohtaan verrattavalla tavalla olennaisesti rikkonut korvausta koskevia säännöksiä tai maksamiseen liittyviä ehtoja.

Toimivaltainen viranomainen voi määrätä valtion tai kunnan talousarviosta maksetun korvauksen maksamisen lopetettavaksi ja jo maksetun korvauksen kokonaan tai osittain takaisin perittäväksi, jos:

1) korvauksen saaja on kieltäytynyt antamasta korvauksen maksamista ja valvontaa varten

laissa tai sopimuksessa edellytetyjä tietoja, asiakirjoja ja muuta aineistoa tai apua; tai

2) korvaus on suoritettu muutoin kuin 4 momentissa tarkoitettulla tavalla virheellisin edellytyksin tai perusteettomasti.

Korvauksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittävälle määrälle korvauksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään toimivaltaisen viranomaisen asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n mukaan.

58 §

Oikeus rekisteritietojen ja muiden valvontatietojen saantiin

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada joukkoliikenneluvan hakijaa ja haltijaa, liikenteestä vastaavaa henkilöä sekä yrityksen toimitusjohtajaa ja vastuunalaisia yhtiömiehiä koskevat joukkoliikenneluvan ja EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 4 artiklassa tarkoitettua yhteisön liikenneluvan myöntämistä, luvan myöntämisen edellytysten tarkistamista, lupien peruuttamista, varoituksen antamista, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa tarkoitettua henkilön soveltumattomuutta koskevien asioiden käsittelyä sekä liikenteenharjoittajan vakavaraisuuden osoittamiseksi annetun va-

kuuden palauttamista varten välttämättömät tiedot rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvoliikennerekisteristä, ulosottorekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä ja Verotuksen tietojärjestelmästä.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada poliisilta, Verohallinnolta, tullilaitokselta, työsuojeluhallinnolta ja Liikenteen turvallisuusvirastolta EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa tarkoitettua valvonnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot joukkoliikenneluvan haltijoita koskevista yritystarkastuksista ja 19 §:ssä säädettyjen joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytysten täytymisen arvioimiseksi välttämättömät muut tiedot.

62 §

Liikennelupien ja sopimusten voimassaoloon liittyvät siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyt joukkoliikenneluvat ovat voimassa luvassa määrätyn ajan.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin 31 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin päätöksiin liittyviä mainitussa momentissa tarkoitettuja määräaikoja laskettaessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2012